

Neden aşk duygusu var?

Sultan Tarlacı tarafından yazıldı.

Salı, 12 Şubat 2013 22:55 -

Diğer önemli bir soru, insanın neden bir tipe âşık olduğudur. Bu sorunun bilinen kesin bir yanıtı yok, sadece belli yaklaşımlar ve bulgular var. İnsanların %30'u ilk görüşte yüz-göz teması ile özellikle simetrisi iyi yüzlerle karşılaşınca aşka adım atıyorlar. Esas olayı başlatan yakışıklılık-güzellik değildir. Bunun yanında zekâ, güven, şefkat, cazibe, kendi yaşamına zenginlik katar diye düşünme önemli belirleyici faktörlerdir. Âşık olmayı belirleyen bu özellikler, anne karnındayken 8-16. haftada maruz kaldığımız testosteron düzeyi, çocukluk dönemi ilgileri ve ergenlikteki hormonal etkiler altında şekillenir. Yine diğer kişinin karşısındakini beğendiğini ifade etmesi de büyük sürpriz yaparak aşkı başlatabilir. Küçük dokunma istekleri ile bu duygu daha da bariz hale gelir.

Ama bizim esas ilgilendiğimiz bir tipe/kişiye âşık olduğumuz değil, âşık olunca beynimizde ne olduğu sorusudur. Sinirbilimsel olarak soru, aşkın nörobiyolojik ve kimyasal bir karşılığı veya beyinde romantik bir sistemin/nöral devrenin var olup olmadığıdır.

Sinirbilimsel olarak aşk, basit emosyondan, duygu durumundan çok daha fazlasıdır. Duygusal olarak; maşuku (sevileni, âşık olunanı) obsesif ve tekrarlı düşünür kişi. Neredeyse uyanık zamanının %85'ini buna ayırır. Kişinin kendi öncelikleri değişir ve zorlantılı olarak sürekli bir yakınlık arayışına girer. Kaygı, korku azalır ve aşkın duygusu ile risk alma kolaylaşır. Ektazi, öfori ve mutluluk hali kişide hâkim olur ve maşuk için ölünebilir. Maşukun tüm nesnelere neredeyse onun uzantısı olarak görülür. Basit bir çöpüne bile sevgiyle bakılır ve "kutsal gibi" değer verilir. Diğer yandan aşkın yoğun fizyolojik bedensel yansımaları vardır. Bunlar arasında iştah azalması, yemekten içmeden kesilme, nabız artışı, çarpıntı, terleme, titreme, barsak hareketleri, mide asidi ve yutma sıklığı artması sayılabilir. Uzun asırlar boyunca, bu fizyolojik yansımalarından dolayı insanların kalpleriyle âşık olduğu düşünülmüştür. Bu kadar duygusal ve fizyolojik yansımaları olan bir duygunun beyinde bir karşılığı olması beklenir.